ŽÁCI S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM A ZDRAVOTNÍM OSLABENÍM

SZ6005 Speciální a inkluzivní pedagogika

Mgr. Soňa Papšová

448014@mail.muni.cz

31.10.2023

CO JE VLASTNĚ TĚLESNÉ POSTIŽENÍ?

Ve dvojicích až trojicích napište všechno, co vás napadne na témata **tělesné postižení a zdravotní oslabení (i chronické nemoci).**

Jako seznam nebo myšlenkovou mapu, kreativitě se meze nekladou.

TĚLESNÉ POSTIŽENÍ (TP)

---DEFINICE WHO---

"Částečné nebo úplné omezení schopností vykonávat některou činnost nebo více činností, které je způsobeno poruchou nebo dysfunkcí orgánu" (WHO in Opatřilová, 2009)

DRUHY POHYBOVÝCH VAD

(FIALOVÁ, OPATŘILOVÁ, & PROCHÁZKOVÁ, 2012)

Vrozené	Získané	Získané po nemoci
• Obrny • Poruchy tvaru • Změny velikosti • Rozštěpy • Poruchy růstu	• Úrazy mozku a míchy • Poúrazová poškození • Amputace	• Epilepsie • Revma • Mozková obrna

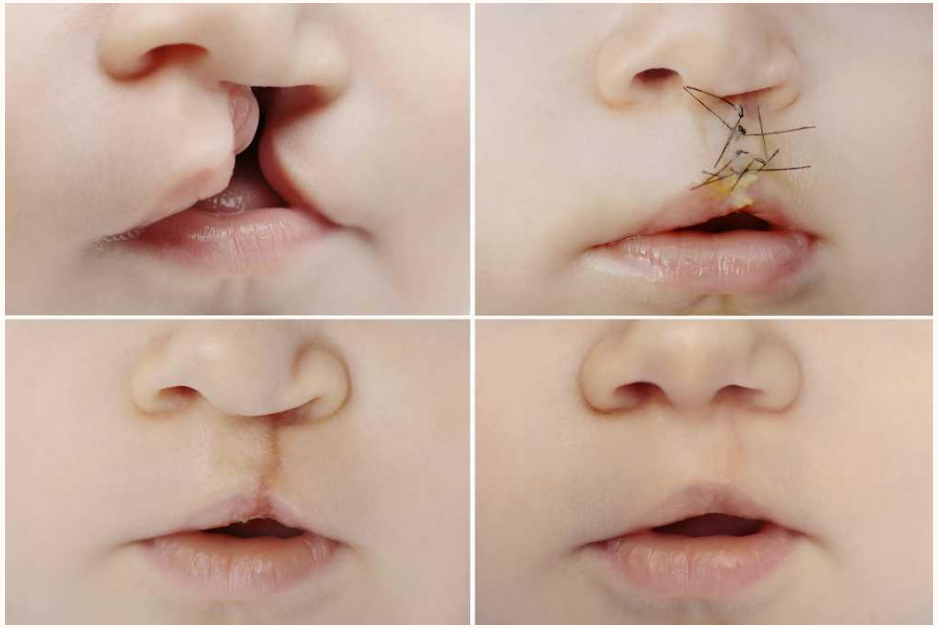

ŽÁCI S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM - FAKTA VE ZKRATCE

- Heterogenní skupina
- Často viditelné na první pohled
- Nejlépe sociálně přijímané postižení
- TP má celkový fyzický i psychický dopad na žáka
- Časté hospitalizace
- Proměnlivý aktuální zdravotní stav

NARUŠENÍ ZÁKLADNÍCH FUNKCÍ

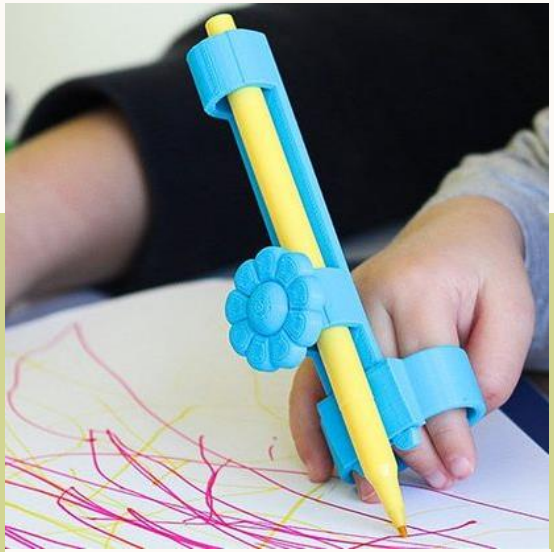

HMAT

JEMNÁ MOTORIKA

GRAFOMOTORIKA

VLASTNÍ TĚLO

HODNOCENÍ POLOHY TELA

ORIENTACE NA TĚLE

ČTENÍ A PSANÍ

ZRAK

SELEKTIVITA

SLEDOVÁNÍ POHYUJÍCÍHO

PROBLÉMY ŽÁKŮ S TP

- SPOLEČENSKÝ STATUS
- IZOLOVANOST
- ZÁVISLOST NA OKOLÍ
- POTÍŽE SE SEBEOBSLUHOU
- KOMUNIKACE
- MOBILITA

HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=BWW6MYDJ7XC

AKTIVITA

Zkuste dokreslit žábu vaší **nedominantní rukou.**

CO DĚLAT VE TŘÍDĚ SE ŽÁKEM S TP?

- Zajistit mobilitu - vevnitř i venku
- Úprava třídy
- Nácvik čtení a psaní
- Pohybový režim/polohování
- Pozor na přehlcení smyslů (zrak, sluch)
- Kompenzační pomůcky
- **Vertikalizace**

MŮŽE VŮBEC ŽÁK S OMEZENOU HYBNOSTÍ CVIČIT V TĚLOCVIKU???

https://www.youtube.com/watch?v=lGqBv-Ao5Vs

POMŮCKY

ZDRAVOTNÍ OSLABENÍ

DĚLENÍ

Oslabení podpůrného pohybového aparátu

Nebo

Oslabení vnitřní

DLOUHODOBĚ NEMOCNÍ

Opakující se nemoci

Nebo

Chronické nemoci

CHRONICKÁ ONEMOCNĚNÍ

Deprese
Astma
Alergie
Cukrovka
Atopický exém
Nádorová onemocnění
Celiakie
Poruchy příjmu potravy

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

PŘÍPADNĚ JINÉ PSYCHICKÉ

PROBLÉMY NEBO PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Příčina? Umíme ji zjistit?

Oslovit rodiče?

Komu to "nahlásit"?

"PRVNÍ POMOC" ŽÁKŮM
PŘI SEBEPOŠKOZOVÁNÍ, PSYCHICKÝCH PROBLÉMECH NEBO PORUCHÁCH PŘÍJMU POTRAVY

- Nejste na to sami!
  - Zavádějící učitel
  - Třídní učitel
  - Výchovný poradce
  - Školní psycholog
  - Neziskovky
- Projevit zájem o žáka
- Neslibovat, co nemůžeme splnit
  - "Nikomu to neřeknu"
  - "Bude to dobrý"
- Případne konzultace s rodiči - zvážit jak a kdy

EPILEPSIE A ZÁCHVATOVÁ ONEMOCNĚNÍ

- Malé epileptické záchvaty
  - Zbytečně na ně neupozorňovat
  - Nechat volně odeznít
- Velké epileptické záchvaty
  - Sledovat čas
  - Zajistit bezpečí (zejména hlavy)
  - Uvědomit rodiče případně volat 155 (nad 15 min)
- Tourettův syndrom
- Tiky

https://www.youtube.com/watch?v=olArThAgUd8

ZAJÍMAVOSTI NA ZÁVĚR

S mechanickým invalidním vozíkem je problém překonat i 1 cm vysokou překážku

Zeptejte se příště lidí na vozíku jestli nepotřebují pomoct.
https://www.youtube.com/watch?v=ZS4WXEhSAYk

Seriál Diagnóza na ČT (iVysílání)

Karel v Prostřenu aneb jak vysvětlit Čechům, co je to Tourettův syndrom
https://www.stream.cz/onemanshow/odhaleni-nejvetsiho-televizniho-skandalu-v-cesku-180407

Jak poznat dítě s poruchou příjmu potravy?

Převlékání na záchodě, velké oblečení, shrbené držení těla, nemá obědy v jídelně

Snoezelen

https://snoezelen-mse.cz/wp-content/uploads/2020/10/pruvodce_snoezelen-mse.pdf

Pro Infirmis projekt s figurínami:
https://www.youtube.com/watch?v=E8umFV69fNg

ZDROJE

Opatřilová, D. (2009). *Analýza současného stavu inkluzivního vzdělávání v České republice u jedinců s tělesným postižením v předškolním a základním vzdělávání.* Brno:MU.

Fialová, I., Opatřilová, D., & Procházková, L. (2012). *Somatopedie: Texty k distančnímu vzdělávání.* Brno:Paido.

Fialová, I. (2011). *Analýza faktorů determinujících edukaci a profesní orientaci jedinců se zdravotním postižením.* Brno:MU.

Opatřilová, D. (2010). *Pedagogická intervence v raném a předškolním věku jedinců s motkovou obrnou.* Brno:MU.

Zikl, P. (2012). *Děti s tělesným a kombinovaným postižením ve škole.* Praha:Grada.

DĚKUJI ZA POZORNOST